

Brussel, 21 november 2016
(OR. en)

14663/16

Interinstitutioneel dossier:
2016/0152 (COD)

MI 739
TELECOM 245
DIGIT 137
CONSOM 288
IND 250
COMPET 605
ENT 214
POSTES 20
JUSTCIV 305
PI 139
CODEC 1698

NOTA

van: het voorzitterschap
aan: Raad

nr. vorig doc.: 9611/16 MI 396 TELECOM 104 DIGIT 60 CONSOM 130 IND 116
COMPET 339 ENT 102 POSTES 3 JUSTCIV 155 PI 64 CODEC 772 IA 31

Betreft: Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad inzake de aanpak van **ongerechtvaardigde** geoblocking en andere vormen van discriminatie van klanten op basis van nationaliteit, verblijfplaats of plaats van vestiging in de interne markt en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2006/2004 en Richtlijn 2009/22/EG
- Algemene oriëntatie

Voor de delegaties gaat in de bijlage de compromistekst van het voorzitterschap die zal worden voorgelegd aan de Raad Concurrentievermogen op 28 november 2016.

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

inzake de aanpak van ongerechtvaardigde geoblocking en andere vormen van discriminatie van klanten op basis van nationaliteit, verblijfplaats of plaats van vestiging in de interne markt en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2006/2004 en Richtlijn 2009/22/EG

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 114,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité¹,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

¹ PB C [...] van [...], blz. [...].

- (1) Om de doelstelling van de goede werking van de interne markt als ruimte zonder binnengrenzen waarin onder meer het vrije verkeer van goederen en diensten gewaarborgd wordt, te realiseren, volstaat het niet om tussen de lidstaten alleen de door de staten gestelde belemmeringen af te schaffen. Deze afschaffing kan worden ondermijnd door private partijen die obstakels opwerpen die onverenigbaar zijn met de vrijheden van de interne markt. Dit is het geval wanneer handelaren die in een lidstaat actief zijn, de toegang tot hun online-interfaces, zoals websites en apps, blokkeren of beperken voor klanten uit andere lidstaten die grensoverschrijdende handelstransacties wensen te verrichten (het zogenoemde "geoblocking"). Voorts is daarvan sprake wanneer bepaalde handelaren voor deze klanten uit andere lidstaten verschillende algemene voorwaarden toepassen voor de toegang tot hun goederen en diensten, zowel online als offline. Hoewel er soms een objectieve rechtvaardiging voor dit verschil in behandeling bestaat, weigeren handelaren de consumenten die grensoverschrijdende handelstransacties wensen te verrichten, in andere gevallen toegang tot goederen en diensten, of passen zij in dit verband verschillende voorwaarden toe om zuiver commerciële redenen.

- (2) Op deze wijze delen bepaalde handelaren de interne markt kunstmatig langs binnengrenzen op in segmenten en belemmeren zij het vrije verkeer van goederen en diensten, waardoor zij de rechten van klanten inperken en hen niet laten profiteren van een ruimere keuze en optimale voorwaarden. Dergelijke discriminerende praktijken vormen een belangrijke oorzaak voor het relatief geringe aantal grensoverschrijdende handelstransacties binnen de Unie, ook in de sector van de elektronische handel, waardoor het volledige groeipotentieel van de interne markt niet kan worden gerealiseerd. Verduidelijken in welke gevallen er geen rechtvaardiging kan bestaan voor dit soort ongelijke behandeling moet alle deelnemers meer helderheid en rechtszekerheid bieden bij grensoverschrijdende transacties en moet ervoor zorgen dat de regels inzake non-discriminatie daadwerkelijk kunnen worden toegepast en gehandhaafd in de hele interne markt.

- (3) Overeenkomstig artikel 20 van Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad² zien de lidstaten erop toe dat in de Unie gevestigde dienstverleners klanten van diensten niet verschillend behandelen op grond van hun nationaliteit of verblijfplaats. Deze bepaling heeft echter niet het gewenste resultaat opgeleverd bij de bestrijding van discriminatie, en heeft de rechtsonzekerheid in onvoldoende mate teruggedrongen, met name vanwege de mogelijkheid om daardoor mogelijk gemaakte verschillen in behandeling te rechtvaardigen, en de bijbehorende moeilijkheden bij de handhaving ervan in de praktijk. Bovendien kunnen geoblocking en andere vormen van discriminatie op grond van nationaliteit, verblijfplaats of plaats van vestiging ook ontstaan ten gevolge van acties door in derde landen gevestigde handelaren die buiten het toepassingsgebied van die richtlijn vallen.
- (4) Met het oog op het waarborgen van de goede werking van de interne markt, zijn de gerichte maatregelen die in deze verordening worden vastgesteld en die voorzien in een duidelijke, uniforme en doeltreffende reeks regels over een geselecteerd aantal onderwerpen, derhalve noodzakelijk.
- (5) Deze verordening beoogt te voorkomen dat klanten worden gediscrimineerd op grond van nationaliteit, verblijfplaats of plaats van vestiging, met inbegrip van geoblocking, in grensoverschrijdende commerciële transacties tussen handelaren en consumenten met betrekking tot de verkoop van goederen en de verlening van diensten in de Unie. Deze verordening beoogt tevens zowel directe als indirecte discriminatie tegen te gaan, en heeft dus ook betrekking op ongerechtvaardigde verschillen in behandeling op grond van andere onderscheidende criteria die tot hetzelfde resultaat leiden als de toepassing van criteria die rechtstreeks zijn gebaseerd op de nationaliteit of de verblijfs- of vestigingsplaats van klanten. Dergelijke andere criteria kunnen met name worden gehanteerd aan de hand van informatie over de fysieke locatie van klanten, zoals het IP-adres dat wordt gebruikt om toegang te krijgen tot een online-interface, het adres voor de levering van goederen, de gekozen taal of de lidstaat waar het betaalinstrument van de klant is uitgegeven.

² Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt (PB L 376 van 27.12.2006, blz. 36).

(5a) De rechten en verplichtingen uit hoofde van deze verordening mogen niet van toepassing zijn op zuiver interne situaties in een lidstaat, namelijk wanneer alle relevante elementen van de transactie beperkt zijn tot een enkele lidstaat, in het bijzonder de nationaliteit, de verblijfplaats of de plaats van vestiging van de klant of de handelaar, de plaats van uitvoering, de bij de transactie of het aanbod gebruikte betaalmiddelen, alsmede het gebruik van een online-interface.

(6) Aangezien een aantal wettelijke en bestuursrechtelijke belemmeringen voor handelaren in bepaalde dienstensectoren in de gehele Unie zijn weggenomen als gevolg van de uitvoering van Richtlijn 2006/123/EG, moet wat de materiële werkingssfeer betreft worden gezorgd voor coherentie tussen deze verordening en Richtlijn 2006/123/EG. Bijgevolg moeten de bepalingen van deze verordening onder meer van toepassing zijn op niet-audiovisuele, elektronisch geleverde diensten, [...] onder voorbehoud echter van de specifieke uitsluiting als bedoeld in artikel 4 en de daaropvolgende evaluatie van die uitsluiting als bedoeld in artikel 9. Audiovisuele diensten, met inbegrip van de diensten waarvan het hoofd[...]doel is het verstrekken van toegang tot uitzendingen van sportevenementen, en die worden verleend op basis van exclusieve territoriale licenties, moeten derhalve buiten het toepassingsgebied van deze verordening worden gehouden. De toegang tot financiële retaildiensten, met inbegrip van betalingsdiensten, moeten daar derhalve ook buiten blijven, niettegenstaande de bepalingen van deze verordening met betrekking tot non-discriminatie op het gebied van betalingen.

- (7) Discriminatie kan zich ook voordoen met betrekking tot diensten op het gebied van vervoer, met name met betrekking tot de verkoop van toegangsbewijzen voor passagiersvervoer. In dit verband bevatten Verordening (EG) nr. 1008/2008 van het Europees Parlement en de Raad³, Verordening (EU) nr. 1177/2010 van het Europees Parlement en de Raad⁴ en Verordening (EU) nr. 181/2011 van het Europees Parlement en de Raad⁵ echter reeds een ruim discriminatieverbod voor alle discriminerende praktijken die deze verordening beoogt te regelen. Voorts is het de bedoeling Verordening (EG) nr. 1371/2007 van het Europees Parlement en de Raad⁶ in de nabije toekomst in die zin te wijzigen. Daarom, en om te zorgen voor samenhang met Richtlijn 2006/123/EG, moeten diensten op het gebied van vervoer buiten het toepassingsgebied van deze verordening blijven.

(7a) Deze verordening dient ook betrekking te hebben op de verkoop van diensten in een pakket, d.w.z. de verkoop van een combinatie van twee of meer verschillende diensten of een combinatie van de verkoop van goederen en de verrichting van een dienst of diensten. Indien een dergelijk pakket een of meer diensten omvat die afzonderlijk beschouwd buiten het toepassingsgebied van deze verordening vallen, moet worden nagegaan wat het hoofddoel van het pakket is om te bepalen of het pakket als geheel binnen het toepassingsgebied van deze verordening valt. Indien handelaren echter wettelijk niet het recht hebben om een deel van een dergelijk pakket buiten een bepaald grondgebied te leveren, mogen zij niet worden verplicht dit pakket als geheel over de grens te leveren in de lidstaat van de klant, indien zij daardoor nieuwe contracten moeten sluiten of hun bestaande contracten met derden moeten wijzigen. Tegelijkertijd dienen de delen van een dergelijk pakket die over de grens in de lidstaat van de klant kunnen worden geleverd zonder extra kosten voor de handelaren, te worden geleverd.

³ Verordening (EG) nr. 1008/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 24 september 2008 inzake gemeenschappelijke regels voor de exploitatie van luchtdiensten in de Gemeenschap (PB L 293 van 31.10.2008, blz. 3).

⁴ Verordening (EU) nr. 1177/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 betreffende de rechten van passagiers die over zee of binnenwateren reizen en houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 2006/2004 (PB L 334 van 17.12.2010, blz. 1).

⁵ Verordening (EU) nr. 181/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 betreffende de rechten van autobus- en touringcarpassagiers en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2006/2004 (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 1).

⁶ Verordening (EG) nr. 1371/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 betreffende de rechten en verplichtingen van reizigers in het treinverkeer (PB L 315 van 3.12.2007, blz. 14).

- (8) Deze verordening laat de regels op het gebied van belastingheffing onverlet, aangezien het Verdrag inzake de werking van de Europese Unie (VWEU) een specifieke basis biedt voor actie op het niveau van de Unie ten aanzien van belastingaangelegenheden.
- (9) Overeenkomstig Verordening (EG) nr. 593/2008 van het Europees Parlement en de Raad⁷ mag de keuze welke wetgeving van toepassing is op contracten tussen consumenten en een beroepsbeoefenaar die zijn commerciële of professionele activiteit uitoefent in het land waar de consument zijn gewoonlijke verblijfplaats heeft of, in ieder geval, die activiteiten richt op dat land, of op verschillende landen met inbegrip van dat land, er niet toe leiden dat de consument de bescherming wordt onthouden die hem wordt geboden door bepalingen waarvan niet bij overeenkomst kan worden afgeweken op grond van de wetgeving van het land waar de consument gewoonlijk verblijft. Overeenkomstig Verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad⁸ kan een consument in aangelegenheden die verband houden met de overeenkomst tussen een consument en een beroepsbeoefenaar die zijn commerciële en beroepsactiviteiten ontplooit in de lidstaat waar de consument zijn woonplaats heeft, of dergelijke activiteiten met ongeacht welke middelen richt op die lidstaat, of op meerdere staten met inbegrip van die lidstaat, een rechtsvordering instellen tegen de wederpartij bij de gerechten van de lidstaat waar hij zijn woonplaats heeft en kan een vordering tegen een consument alleen bij deze gerechten worden ingesteld.

⁷ Verordening (EG) nr. 593/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst (Rome I) (PB L 177 van 4.7.2008, blz. 6).

⁸ Verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (PB L 351 van 20.12.2012, blz. 1).

- (10) Deze verordening [...] **geldt onverminderd** de handelingen van het recht van de Unie inzake justitiële samenwerking in burgerlijke zaken, met name de bepalingen betreffende het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst en betreffende de **rechterlijke bevoegdheid** zoals voorgeschreven bij Verordening (EG) nr. 593/2008 van het Europees Parlement en de Raad⁹ en Verordening (EU) 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad¹⁰, [...]. Met name dient het loutere feit dat de handelaar [...] **voldoet aan het bepaalde** in deze verordening, niet zodanig te worden opgevat dat hij zijn activiteiten op de lidstaat van de consument richt [...] **in de zin van artikel 6, lid 1, onder b), van Verordening (EG) nr. 593/2008 en van artikel 17, lid 1, onder c), van Verordening (EU) nr. 1215/2012.** **Derhalve kan het loutere feit dat de handelaar de toegang tot zijn online-interface voor klanten uit een andere lidstaat niet blokkeert of beperkt, geen verschillende algemene toegangsvoorwaarden toepast in de in deze verordening bedoelde gevallen, of geen verschillende voorwaarden toepast voor betalingstransacties met betaalmiddelen die hij accepteert, op zichzelf niet zodanig worden opgevat dat hij zijn activiteiten op de lidstaat van de consument richt, met het oog op de bepaling van de rechterlijke bevoegdheid en het toepasselijke recht.**

⁹ Verordening (EG) nr. 593/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst (Rome I) (PB L 177 van 4.7.2008, blz. 6).

¹⁰ Verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (PB L 351 van 20.12.2012, blz. 1).

- (11) De discriminerende praktijken die deze verordening wenst aan te pakken, vinden gewoonlijk plaats via algemene voorwaarden en andere informatie zoals die wordt vastgesteld en toegepast door of namens de betrokken handelaar als voorwaarde voor de toegang tot de betrokken goederen of diensten en die ter beschikking worden gesteld van het grote publiek. Deze algemene voorwaarden voor de toegang omvatten onder meer de prijzen, de leveringsvoorwaarden en de betalingsvoorwaarden. Zij kunnen ter beschikking worden gesteld van het grote publiek door of namens de handelaar via diverse kanalen, zoals gepubliceerde informatie in advertenties, op websites of in precontractuele of contractuele documenten. Deze voorwaarden gelden wanneer geen sprake is van een andersluidende overeenkomst waarover afzonderlijk onderhandeld is en die rechtstreeks is gesloten tussen de handelaar en de klant. De voorwaarden waarover tussen de handelaar en de klanten individueel wordt onderhandeld, mogen voor de toepassing van deze verordening niet worden beschouwd als algemene toegangsvoorwaarden.
- (12) **Bij de aankoop van goederen of diensten als eindgebruikers onder algemene toegangsvoorwaarden, verkeren consumenten en ondernemingen, met name micro-ondernemingen en kleine en middelgrote ondernemingen, vaak in een vergelijkbare positie. Daarom moeten** zowel consumenten als ondernemingen [...] worden **beschermd tegen** discriminatie op grond van hun nationaliteit, verblijfplaats of vestigingsplaats wanneer zij optreden als klant in de zin van deze verordening. Deze bescherming moet echter niet gelden voor klanten die een goed of een dienst kopen met het oog op **latere** wederverkoop, **transformatie, verwerking of verhuur**, omdat dit gevolgen zou hebben voor op grote schaal gebruikte distributieregelingen tussen ondernemingen in een zakelijke context, **waarover vaak op bilateraal niveau is onderhandeld en die rechtstreeks verband houden met de commerciële strategieën op downstream- of upstreamniveau**, zoals selectieve en exclusieve distributie, zodat fabrikanten over het algemeen hun detailhandelaren kunnen selecteren, met inachtneming van het mededingingsrecht.

- (13) De gevolgen voor de consumenten en op de interne markt van discriminerende behandeling met betrekking tot commerciële transacties in verband met de verkoop van goederen of het verlenen van diensten in de Unie zijn dezelfde, ongeacht of de handelaar is gevestigd in een lidstaat of in een derde land. Daarom, en om ervoor te zorgen dat voor concurrerende handelaren op dit gebied dezelfde eisen gelden, moeten de in deze verordening beschreven maatregelen gelden voor alle handelaren die in de Unie actief zijn.
- (14) Opdat klanten beter toegang krijgen tot informatie met betrekking tot goederenverkoop en dienstverlening op de interne markt, en om de transparantie te vergroten, ook wat de prijzen betreft, mag de handelaar niet via het gebruik van technologische maatregelen of anderszins verhinderen dat klanten volledige en gelijke toegang tot online-interfaces hebben op grond van hun nationaliteit, verblijfplaats of vestigingsplaats. Dergelijke technologische maatregelen kunnen met name technologieën omvatten die gebruikt worden om de fysieke locatie van de klant vast te stellen, met inbegrip van het opsporen daarvan via het IP-adres **of** de coördinaten die zijn verkregen via een wereldwijd satellietnavigatiesysteem [...]. Dat verbod van discriminatie met betrekking tot de toegang tot online-interfaces mag echter niet worden opgevat als een verplichting voor de handelaar om commerciële transacties met klanten aan te gaan.
- (15) Bepaalde handelaren gebruiken verschillende versies van hun [...] online-interfaces, gericht op klanten uit verschillende lidstaten. Dat moet weliswaar mogelijk blijven, maar een klant van één versie van de online-interface naar een andere versie door te geleiden zonder diens uitdrukkelijke toestemming, moet worden verboden. **Handelaren mogen niet verplicht worden de uitdrukkelijke toestemming van de klant te eisen telkens wanneer dezelfde klant dezelfde online-interface bezoekt. Zodra de klant uitdrukkelijke toestemming heeft verleend, moet deze toestemming geldig worden geacht voor alle latere bezoeken van dezelfde klant aan dezelfde online-interface.** Alle versies van de online-interface moeten te allen tijde voor de klant gemakkelijk toegankelijk blijven.

- (16) In bepaalde gevallen zou het beperken of blokkeren van de toegang tot of doorgeleiding naar een alternatieve versie van een [...] **online**-interface, zonder instemming van de klant, nodig kunnen zijn om redenen die verband houden met de nationaliteit, verblijfplaats of plaats van vestiging, met het oog op de naleving van een **specifiek** wettelijk vereiste in het recht van de Unie of de wetgeving van de lidstaten conform het recht van de Unie **waaraan de handelaar onderworpen is als gevolg van het feit dat hij in die lidstaat actief is**. Dergelijke wetten kunnen de toegang van klanten tot bepaalde goederen of diensten beperken, bijvoorbeeld door een verbod op het weergeven van specifieke inhoud in bepaalde lidstaten. Handelaren mogen niet worden verhinderd dergelijke verplichtingen na te leven en moeten dus de mogelijkheid hebben de toegang tot een online-interface voor bepaalde klanten of klanten in bepaalde gebieden te blokkeren of te beperken of de klanten door te geleiden naar een online-interface, voor zover dat om die reden nodig is. **De toepassing van deze verordening mag niet verhinderen dat de lidstaten hun fundamentele regels en beginselen met betrekking tot de persvrijheid en de vrijheid van meningsuiting implementeren.**
- (17) In een aantal specifieke situaties zijn verschillen in de behandeling van klanten via de toepassing van algemene toegangsvoorwaarden, met inbegrip van gewoonweg weigeren om goederen te verkopen of diensten te verlenen om redenen die verband houden met de nationaliteit, de verblijfplaats of de plaats van vestiging van de klanten, niet objectief te rechtvaardigen. In die situaties moeten al die vormen van discriminatie worden verboden en moeten klanten derhalve, overeenkomstig de specifieke voorwaarden van deze verordening, het recht hebben commerciële transacties aan te gaan onder dezelfde voorwaarden als een lokale klant, en volledige en gelijke toegang hebben tot alle aangeboden goederen of diensten, ongeacht hun nationaliteit, verblijfplaats of plaats van vestiging. Handelaren moeten daarom waar nodig maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat dit discriminatieverbod wordt nageleefd, indien de betrokken klanten anders geen aanspraak zouden kunnen maken op een dergelijke volledige en gelijke toegang. [...]

- (18) **De eerste situatie doet zich voor wanneer de handelaar goederen verkoopt en de goederen worden geleverd in een lidstaat waar de handelaar in zijn algemene toegangsvoorwaarden levering aanbiedt, of worden opgehaald op een plaats die de handelaar en de klant zijn overeengekomen in een lidstaat waar de handelaar die optie in zijn algemene toegangsvoorwaarden aanbiedt** [...]. In die situatie zou de klant de goederen moeten kunnen kopen tegen precies dezelfde voorwaarden, daaronder begrepen prijs en leveringsvoorwaarden van de goederen, als vergelijkbare klanten die ingezetenen zijn van de lidstaat **waar de goederen worden geleverd of opgehaald** [...]. Dat kan betekenen dat een buitenlandse klant de goederen in die lidstaat moet ophalen of in een andere lidstaat waar de handelaar wel levert. In dit geval hoeft geen registratie voor de belasting over de toegevoegde waarde ("btw") in de lidstaat van de klant plaats te vinden, en hoeft de grensoverschrijdende levering van goederen niet te worden geregeld.
- (19) De tweede situatie doet zich voor wanneer de handelaar langs elektronische weg diensten levert, met uitzondering van de diensten waarvan het hoofdkenmerk is het aanbieden van toegang tot [...] **of** gebruik van auteursrechtelijk beschermde werken of ander beschermd materiaal zoals clouddiensten, gegevensopslagdiensten, webhosting en het installeren van firewalls, **of de verkoop van auteursrechtelijk beschermde werken en ander beschermd materiaal in niet-tastbare vorm, zoals e-boeken of onlinemuziek**. In dit geval is fysieke levering niet vereist, aangezien de diensten langs elektronische weg worden geleverd. De handelaar kan btw aangeven en afdragen op een vereenvoudigde manier, in overeenstemming met de regels inzake het zogenaamde mini-éénloketsysteem in Uitvoeringsverordening (EU) nr. 282/2011 van de Raad¹¹.

¹¹ Uitvoeringsverordening (EU) nr. 282/2011 van de Raad van 15 maart 2011 houdende vaststelling van maatregelen ter uitvoering van Richtlijn 2006/112/EG betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde (PB L 77 van 23.3.2011, blz. 1).

- (20) Tot slot, wanneer de handelaar diensten verricht en die diensten door de klant worden afgenomen in **[...]een fysieke locatie, zoals de bedrijfsruimten van de handelaar of een andere specifieke locatie waar de handelaar de levering van diensten aanbiedt [...] op het grondgebied van de lidstaat waar hij actief is, hoeft de toepassing van verschillende algemene toegangsvoorwaarden om redenen die verband houden met de nationaliteit of de verblijfsplaats of de plaats van vestiging van de klant, ook niet te worden gerechtvaardigd.** Deze situaties betreffen [...] het verrichten van diensten, **niet zijnde elektronisch geleverde diensten,** zoals hotelkamerverhuur, sportevenementen, autoverhuur en toegangstickets voor muziekfestivals of attractieparken. In die situaties hoeft het bedrijf zich niet voor btw-doeleinden te registreren in een andere lidstaat en ook niet te zorgen voor grensoverschrijdende levering van goederen.
- (21) In al deze gevallen is het zo dat wanneer een handelaar zijn activiteiten niet uitoefent in de lidstaat van de klant of zijn activiteiten daar niet op richt, hij dankzij de bepalingen inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst en betreffende de rechterlijke bevoegdheid van de Verordeningen (EG) nr. 593/2008 en (EU) nr. 1215/2012, voor de naleving van deze verordening geen extra kosten hoeft te maken in verband met jurisdictie of verschillen in toepasselijk recht. Wanneer een handelaar daarentegen zijn activiteiten in de lidstaat van de consument uitoefent of zijn activiteiten daarop richt, heeft hij zijn bedoeling tot uitdrukking gebracht om commerciële betrekkingen aan te knopen met consumenten uit die lidstaat en is hij dus in staat geweest rekening te houden met dergelijke kosten.

(21a) Het verbod van discriminatie van klanten in bovengenoemde situaties krachtens deze verordening mag niet zodanig worden opgevat dat handelaren wordt belet goederen of diensten aan te bieden in verschillende lidstaten of aan bepaalde groepen klanten met gerichte aanbiedingen en onder uiteenlopende voorwaarden, onder meer door het opzetten van landspecifieke online-interfaces, mits de handelaren hun klanten op niet-discriminerende wijze behandelen, ongeacht hun nationaliteit, verblijfplaats of plaats van vestiging, en die klanten willen profiteren van deze aanbiedingen en voorwaarden. Evenmin mag dat verbod zodanig worden opgevat dat het handelaren de vrijheid ontnemt om, op niet-discriminerende basis, verschillende voorwaarden aan te bieden, onder meer verschillende prijzen, in verschillende verkooppunten, zoals winkels en websites, of specifieke aanbiedingen te doen die alleen voor een specifiek grondgebied van een lidstaat gelden.

(21b) Voorts mag dat verbod niet zodanig worden opgevat dat het van invloed is op de toepassing van een territoriale of andere beperking van de bijstand na verkoop aan klanten of diensten na verkoop die de handelaar de klant aanbiedt. Ook mag het niet worden opgevat als inhoudende de verplichting de eventuele extra verzendings- en vervoerskosten te dragen voor levering buiten de contractueel overeengekomen plaats van levering waar de consument de goederen ophaalt, indien de handelaar overeenkomstig Richtlijn 1999/44/EG, moet voorzien in kosteloze reparatie of vervanging van een gebrekkig goed of de kosten voor het retourneren van het goed moet dragen wanneer de consument zijn herroepingsrecht uitoefent op grond van Richtlijn 2011/83/EU. Deze verordening mag derhalve niet zodanig worden opgevat dat ze de verplichting inhoudt goederen over de grens in een andere lidstaat te leveren wanneer de handelaar zijn klanten die vorm van levering anders niet zou aanbieden, of de verplichting de terugname van goederen in een andere lidstaat te aanvaarden, of daarbij extra kosten te dragen, wanneer de handelaar niet anderszins daartoe verplicht is.

- (22) Handelaren die onder de bijzondere regeling van titel XII, hoofdstuk 1, van Richtlijn 2006/112/EG van de Raad vallen, zijn niet verplicht btw te betalen **in de lidstaat waar zij gevestigd zijn**. Voor deze handelaren zou het verbod op de toepassing van verschillende algemene toegangsvoorwaarden om redenen die verband houden met de nationaliteit, verblijfplaats of plaats van vestiging van de klant, wanneer zij langs elektronische weg diensten verlenen, een verplichting tot registratie impliceren om btw van andere lidstaten aan te rekenen, hetgeen extra kosten met zich mee zou kunnen brengen en een onevenredige last zou zijn gezien de omvang en kenmerken van de betrokken handelaren. Daarom moeten die handelaren worden vrijgesteld van dit verbod voor zolang een dergelijke regeling van toepassing is.
- (23) In al deze gevallen kan het zijn dat handelaren in sommige gevallen geen goederen of diensten kunnen verkopen aan bepaalde klanten of aan klanten in bepaalde gebieden, om redenen die verband houden met de nationaliteit, de verblijfplaats of de plaats van vestiging van de klant, als gevolg van een specifiek verbod of een verplichting die is vastgelegd in het recht van de Unie of de wetgeving van de lidstaten conform het recht van de Unie. Op grond van wetgeving van de lidstaten in overeenstemming met het recht van de Unie kan van handelaren eveneens worden verlangd dat zij zich aan bepaalde regels in verband met de boekenprijs houden. Handelaren mag niet worden belet om dergelijke wetgeving, voor zover nodig, na te leven.

(24) Overeenkomstig het recht van de Unie zijn handelaren in beginsel vrij om te beslissen welke betaalmiddelen zij willen accepteren, [...]. **Overeenkomstig Verordening (EU) nr. 2015/751 en Richtlijn (EU) 2015/2366 zijn detailhandelaren die een op kaarten gebaseerd betaalinstrument van een bepaald merk en categorie accepteren, niet verplicht op kaarten gebaseerde betaalinstrumenten van dezelfde categorie, maar van een ander merk, te accepteren. Evenzo zijn detailhandelaren die een debetkaart van een bepaald merk accepteren, niet verplicht kredietkaarten van dat merk te aanvaarden, of wanneer zij consumentenkredietkaarten van een bepaald merk accepteren ook commerciële kredietkaarten van hetzelfde merk te aanvaarden. Op dezelfde wijze is een handelaar die overmakingen of automatische afschrijvingen accepteert, niet verplicht de betaling te aanvaarden, indien hij daarvoor een nieuw of gewijzigd contract met een betalingsdienstaanbieder moet sluiten.** Zodra deze keuze is gemaakt, hebben handelaren [...] echter geen redenen om de klanten binnen de Unie te discrimineren door bepaalde handelstransacties te weigeren, of door bepaalde verschillende betalingsvoorwaarden voor de betrokken transacties toe te passen, om redenen die verband houden met de nationaliteit, verblijfplaats of plaats van vestiging van de klant. In deze specifieke context moet een dergelijke ongerechtvaardigde ongelijke behandeling om redenen die verband houden met de plaats van de betaalrekening, de plaats van vestiging van de betalingsdienstaanbieder of de plaats van afgifte van het betaalinstrument in de Unie, uitdrukkelijk worden verboden. Voorts zij erop gewezen dat Verordening (EU) nr. 260/2012 reeds alle begunstigden, onder wie handelaren, verbiedt te eisen dat bankrekeningen in een bepaalde lidstaat moeten worden geopend als voorwaarde om een betaling in euro's te aanvaarden. **De handelaar moet de vrijheid behouden een vergoeding te vragen voor het gebruik van een betaalinstrument. Dit recht is echter onderworpen aan de beperkingen van artikel 62, lid 5, van Richtlijn (EU) 2015/2366.**

(25) Bij Richtlijn 2015/2366/EU van het Europees Parlement en de Raad¹² zijn strenge veiligheidseisen ingevoerd voor het uitvoeren en het verwerken van elektronische betalingen, waardoor het gevaar van fraude voor alle nieuwe en meer traditionele betaalmiddelen, vooral onlinebetalingen, is verminderd. Betalingsdianstaanbieders zijn verplicht een zogenaamde sterke cliëntauthenticatie toe te passen, d.w.z. een authenticatieproces dat de identiteit van de gebruiker van een betalingsdienst of van de betalingstransactie valideert. Voor transacties op afstand, zoals onlinebetalingen, zijn de beveiligingseisen nog hoger, en is een dynamische link naar het bedrag van de transactie en de rekening van de begunstigde nodig ter verdere bescherming van de gebruiker door de risico's in het geval van fouten of frauduleuze aanvallen te beperken. Als gevolg van deze bepalingen wordt het risico van betalingsfraude in nationale en grensoverschrijdende aankopen op hetzelfde niveau gebracht en mag het niet worden gebruikt als argument om binnen de Unie een handelstransactie te weigeren of ongelijk te behandelen. **In situaties waarin de handelaar niet over andere middelen beschikt om het risico dat klanten in gebreke blijven te beperken, met name wanneer het moeilijk is de kredietwaardigheid van de klant te beoordelen, moet hij evenwel met de levering van de goederen of de verlening van de dienst kunnen wachten totdat hij de bevestiging heeft ontvangen dat de betalingstransactie correct is ingeleid. Een verschil in behandeling is evenwel slechts mogelijk om objectieve en gerechtvaardigde redenen.**

¹² Richtlijn (EU) 2015/2366 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 betreffende betalingsdiensten in de interne markt, houdende wijziging van de Richtlijnen 2002/65/EG, 2009/110/EG, 2013/36/EU en Verordening (EU) nr. 1093/2010 en houdende intrekking van Richtlijn 2007/64/EG (PB L 337 van 23.12.2015, blz. 35).

- (26) Deze verordening doet geen afbreuk aan de toepassing van de mededingingsregels, met name de artikelen 101 en 102 VWEU. Overeenkomsten waarbij handelaren worden verplicht zich te onthouden van passieve verkoop in de zin van Verordening (EU) nr. 330/2010 van de Commissie¹¹ aan bepaalde klanten of aan klanten in bepaalde gebieden, worden over het algemeen beschouwd als mededingingsbeperkend en mogen in principe niet worden vrijgesteld van het verbod van artikel 101, lid 1, VWEU. **In uitzonderlijke gevallen kunnen deze overeenkomsten echter worden geacht te voldoen aan artikel 101. In die naar behoren gerechtvaardigde gevallen maken handelaren geen inbreuk op deze verordening wanneer zij zich onthouden van passieve verkoop. De toepassing van deze verordening mag geen afbreuk doen aan die overeenkomsten.** [...] [...] Deze verordening, en met name de bepalingen over toegang tot goederen of diensten, geldt **evenmin** voor overeenkomsten ter beperking van de actieve verkoop in de zin van Verordening (EU) nr. 330/2010.
- (27) De lidstaten dienen een of meer instanties aan te wijzen die verantwoordelijk zijn voor het nemen van doeltreffende maatregelen om [...] de naleving van de bepalingen van deze verordening te verzekeren. **Deze instanties, die ook rechterlijke of administratieve instanties kunnen zijn, moeten over de nodige bevoegdheden beschikken om de handelaar te gelasten aan deze verordening te voldoen.** De lidstaten moeten er ook voor zorgen dat er doeltreffende, evenredige en afschrikkende [...] **maatregelen** kunnen worden [...] **genomen tegen** handelaren in geval van schending van deze verordening.

¹¹ Verordening (EU) nr. 330/2010 van de Commissie van 20 april 2010 betreffende de toepassing van artikel 101, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op groepen verticale overeenkomsten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen (PB L 102 van 23.4.2010, blz. 1).

- (28) De consument moet bijstand kunnen krijgen van bevoegde autoriteiten ter vergemakkelijking van de beslechting van geschillen met handelaren, die voortvloeien uit de toepassing van deze verordening [...].
- (29) Deze verordening moet op gezette tijden worden geëvalueerd, met het oog op het voorstellen van wijzigingen, indien nodig. De eerste evaluatie moet in het bijzonder gericht zijn op de mogelijke uitbreiding van het verbod van artikel 4, lid 1, onder b), tot diensten die langs elektronische weg worden verleend, waarvan het belangrijkste kenmerk is het bieden van toegang tot [...] **of gebruik van auteursrechtelijk beschermde werken of ander beschermd materiaal, of de verkoop van auteursrechtelijk beschermde werken en ander beschermd materiaal in niet-tastbare vorm**, mits de handelaar over de nodige rechten voor de betrokken gebieden beschikt.
- (30) Met het oog op vergemakkelijking van de efficiënte toepassing van de in deze verordening vastgestelde voorschriften, moeten de mechanismen voor grensoverschrijdende samenwerking tussen bevoegde instanties van Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad¹³ ook met betrekking tot die voorschriften kunnen worden toegepast. Aangezien Verordening (EG) nr. 2006/2004 alleen geldt voor wetgeving ter bescherming van de belangen van de consument, mogen die maatregelen slechts worden toegepast wanneer de klant een consument is. Verordening (EG) nr. 2006/2004 moet daarom dienovereenkomstig worden gewijzigd.
- (31) Om ervoor te zorgen dat verbodsacties ter bescherming van de collectieve belangen van de consumenten met betrekking tot handelingen die overeenkomstig Richtlijn 2009/22/EG van het Europees Parlement en de Raad¹⁴ in strijd zijn met deze verordening, kunnen worden ingesteld, moet die richtlijn ook worden gewijzigd, en moet in bijlage I daarvan een verwijzing naar deze verordening worden opgenomen.

¹³ Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 27 oktober 2004 betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming (verordening betreffende samenwerking met betrekking tot consumentenbescherming) (PB L 364 van 9.12.2004, blz. 1).

¹⁴ Richtlijn 2009/22/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 betreffende het doen staken van inbreuken in het raam van de bescherming van de consumentenbelangen (PB L 110 van 1.5.2009, blz. 30).

- (32) Handelaren, overheden en andere belanghebbenden moeten voldoende tijd krijgen om zich aan te passen aan en te zorgen voor de naleving van de bepalingen van deze verordening. In het licht van de bijzondere kenmerken van langs elektronische weg verrichte diensten, met uitzondering van de diensten waarvan het hoofdkenmerk is het aanbieden van toegang tot en gebruik van auteursrechtelijk beschermde werken of ander beschermd materiaal, is het wenselijk het verbod van artikel 4, lid 1, onder b), pas vanaf een latere datum voor het verlenen van deze diensten toe te passen.
- (33) Ter verwezenlijking van de doelstelling van een effectieve aanpak van directe en indirecte discriminatie op grond van nationaliteit, verblijfplaats of plaats van vestiging van de klanten, is het aangewezen om een verordening vast te stellen die rechtstreeks van toepassing is in alle lidstaten. Dit is noodzakelijk om ervoor te zorgen dat de non-discriminatiebepalingen in de hele Unie uniform worden toegepast en dat zij tegelijkertijd in werking treden. Alleen een verordening garandeert de mate van duidelijkheid, uniformiteit en rechtszekerheid die nodig is om de consument ten volle te laten profiteren van deze regels.
- (34) Aangezien de doelstelling van deze verordening, namelijk het voorkomen van directe en indirecte discriminatie op grond van nationaliteit, verblijfplaats of plaats van vestiging van klanten, met inbegrip van geoblocking, bij handelstransacties met handelaren in de Unie, niet voldoende door de lidstaten kan worden verwezenlijkt, gezien de grensoverschrijdende aard van het probleem en het gebrek aan duidelijkheid van de bestaande regelgeving, maar vanwege de omvang en mogelijke ongunstige beïnvloeding van het handelsverkeer op de interne markt beter door de Unie kan worden verwezenlijkt, kan de Unie maatregelen vaststellen in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel als uiteengezet in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze verordening niet verder dan nodig is om deze doelstelling te verwezenlijken.

(35) Deze verordening eerbiedigt de grondrechten en neemt de in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie erkende beginselen in acht. Met name wordt met deze verordening gestreefd naar volledige eerbiediging van de artikelen 16 en 17 daarvan,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Doel en toepassingsgebied

1. Deze verordening heeft tot doel bij te dragen tot de goede werking van de interne markt door het voorkomen van **ongerechtvaardigde** discriminatie die, direct of indirect, op de nationaliteit, de verblijfplaats of de plaats van vestiging van de klanten is gebaseerd **en door het omschrijven van situaties waarin een verschillende behandeling niet uit hoofde van artikel 20, lid 2, van Richtlijn 2006/123/EG kan worden gerechtvaardigd.**
2. Deze verordening [...] **is niet van toepassing op zuiver interne situaties waarin alle relevante elementen van de transactie binnen één lidstaat blijven.**

[...]

[...]

[...]

3. Deze verordening is niet van toepassing op de activiteiten als bedoeld in artikel 2, lid 2, van Richtlijn 2006/123/EG.
4. Deze verordening doet geen afbreuk aan de regels die van toepassing zijn op het gebied van de belastingen.

4a. Deze verordening doet geen afbreuk aan de regels die van toepassing zijn op het gebied van het auteursrecht en de naburige rechten, met name de in Richtlijn 2001/29/EG vastgestelde regels.

5. Deze verordening doet [...] **geen afbreuk aan** het recht van de Unie inzake justitiële samenwerking in burgerlijke zaken. De naleving van deze verordening wordt niet zodanig uitgelegd dat een handelaar zijn activiteiten richt op de lidstaat waar de consument zijn gewone verblijfplaats of woonplaats heeft in de zin van artikel 6, lid 1, onder b), van Verordening (EG) nr. 593/2008 en van artikel 17, lid 1, onder c), van Verordening (EU) nr. 1215/2012. **Met name wanneer een handelaar overeenkomstig de artikelen 3, 4 en 5 de toegang voor klanten tot zijn online-interface niet blokkeert of beperkt, klanten niet doorgeleidt naar een versie van zijn online-interface die verschilt van de online-interface waartoe de klanten eerst toegang probeerden te krijgen, ongeacht hun nationaliteit of verblijfplaats of plaats van vestiging, geen verschillende algemene toegangsvoorwaarden hanteert bij de verkoop van goederen of het verlenen van diensten in situaties als omschreven in deze verordening of wanneer de handelaar op niet-discriminerende basis betalingsinstrumenten aanvaardt die zijn uitgegeven in een andere lidstaat, wordt hij louter op deze gronden niet beschouwd als een handelaar die zijn activiteiten richt op de lidstaat waar de consument zijn gewone woon- of verblijfplaats heeft.**

6. [...] Artikel 20, lid 2, van Richtlijn 2006/123/EG [...] **blijft gelden tenzij deze verordening handelaren specifieke verplichtingen oplegt.**

Artikel 2

Definities

Voor de toepassing van deze verordening geldt de definitie[...] **van de term "langs elektronische weg verrichte diensten"** van artikel 7 van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 282/2011, **gelden de definities van de termen "afwikkelingsvergoeding", "op kaarten gebaseerd betaalinstrument", "betaalmerk" van** artikel 2, punten 10, 20 en 30, van Verordening (EU) nr. 2015/751 van het Europees Parlement en de Raad en gelden **de definities van de termen "betalingstransactie", "betaler", "betalingsdienstaanbieder", "betaalrekening", "betaalinstrument", "automatische afschrijving", "overmaking" en "sterke cliëntauthenticatie" van** artikel 4, punten 5, 8, 11, 12, 14, 23, 24 en 30 van Richtlijn (EU) 2015/2366.

Verder wordt **voor de toepassing van deze verordening** verstaan onder:

- b) "consument": een natuurlijke persoon die handelt voor doeleinden die buiten zijn/haar bedrijfs- of beroepsactiviteit vallen;
- c) "klant": een consument of een onderneming die onderdaan is van een lidstaat of daar zijn verblijfplaats of plaats van vestiging heeft, en binnen de Unie een goed of een dienst koopt of van plan is te kopen, [...] **uitsluitend voor eindgebruik**;

- d) "algemene voorwaarden": alle voorwaarden en andere informatie, met inbegrip van **netto** verkoopprijzen, regulering van de toegang van klanten tot door een handelaar te koop aangeboden goederen of diensten, die worden vastgesteld, toegepast en ter beschikking gesteld van het grote publiek door of namens de handelaar en die gelden bij ontstentenis van een individueel gesloten overeenkomst tussen de handelaar en de consument;
- e) "goederen": alle roerende lichamelijke zaken, behalve zaken die executoriaal of anderszins gerechtelijk worden verkocht; [...]
- f) "online-interface": software, met inbegrip van een website **of deel van een website** en toepassingen, die wordt beheerd door of namens een handelaar, die dient om klanten toegang te geven tot zijn goederen of diensten met het oog op commerciële transacties met betrekking tot die goederen of diensten;
- g) "dienst": elke economische activiteit, anders dan in loondienst, die gewoonlijk tegen vergoeding geschiedt, zoals bedoeld in artikel 57 van het Verdrag;
- h) "handelaar": iedere natuurlijke persoon of privaatrechtelijke dan wel publiekrechtelijke rechtspersoon die, ook via een andere persoon die in zijn naam of voor zijn rekening optreedt, handelt in de uitoefening van zijn handels-, bedrijfs-, ambachts- of beroepsactiviteit.

Toegang tot online-interfaces

1. Handelaren mogen de toegang van klanten tot hun online-interface niet blokkeren of beperken door middel van technologische maatregelen of op enige andere wijze, om met de nationaliteit, verblijfplaats of vestigingsplaats van de klant verband houdende redenen.
2. Handelaren mogen, om redenen die verband houden met de nationaliteit, verblijfplaats of plaats van vestiging van de klant, hun klanten niet doorgeleiden naar een versie van hun online-interface die verschilt van de online-interface waartoe de klant [...] **eerst** toegang probeerde te krijgen, door middel van de opmaak, het taalgebruik of andere kenmerken die deze specifiek maken voor klanten met een bepaalde nationaliteit, verblijfplaats of plaats van vestiging, tenzij de klant [...] zijn uitdrukkelijke toestemming voor een dergelijke doorgeleiding [...] **heeft gegeven**.

In het geval van een dergelijke doorgeleiding met de uitdrukkelijke toestemming van de klant, blijft de [...] versie van de online-interface **waartoe de klant eerst toegang probeerde te krijgen**, gemakkelijk toegankelijk voor die klant.

3. De verbodsbepalingen van de leden 1 en 2 zijn niet van toepassing wanneer de blokkering **of** beperking van toegang **voor de klanten tot de online-interface van de handelaar** of **de** doorgeleiding [...] noodzakelijk zijn om te voldoen aan een wettelijke verplichting krachtens het recht van de Unie of krachtens de wetgeving van een lidstaat in overeenstemming met het recht van de Unie, **waar de activiteiten van de handelaar onder vallen**.

4. Indien een handelaar de toegang van klanten tot een online-interface blokkeert of klanten overeenkomstig lid [...] **3** naar een andere versie van de online-interface doorgeleidt, geeft de handelaar **de klanten** een duidelijke [...] **toelichting**. Deze [...] **toelichting** moet worden verstrekt in de taal van de online-interface waartoe de klant [...] **eerst** toegang probeerde te krijgen.

Artikel 4

Toegang tot goederen of diensten

1. Handelaren passen geen verschillende algemene voorwaarden voor toegang tot hun goederen of diensten toe om redenen die verband houden met de nationaliteit, de verblijfplaats of de plaats van vestiging van de klant, in [...] situaties **waarin de klant beoogt**:
- a) [...] goederen **te kopen van een handelaar**, en die goederen worden [...] geleverd [...] **op een plaats in een** lidstaat die door de handelaar **in zijn algemene toegangsvoorwaarden als plaats van levering wordt aangeboden** of [...] **die goederen worden opgehaald op een plaats die de handelaar en de klant zijn overeengekomen in een lidstaat waar de handelaar die optie in zijn algemene toegangsvoorwaarden aanbiedt**;
- b) [...] langs elektronische weg verrichte diensten **te ontvangen van een handelaar**, met uitzondering van de diensten waarvan het hoofdkenmerk is het aanbieden van toegang tot [...] **of** gebruik van auteursrechtelijk beschermd werken of ander beschermd materiaal, **of de verkoop van auteursrechtelijk beschermd werken of beschermd materiaal in een niet-tastbare vorm**;

- c) [...] diensten, andere dan langs elektronische weg verrichte diensten [...] te ontvangen van een handelaar [...] op een fysieke locatie op het grondgebied van een lidstaat waar de handelaar actief is [...].

1a. Het in lid 1 vastgestelde verbod belet handelaren niet algemene toegangsvoorwaarden aan te bieden, met inbegrip van verkoopprijzen, die verschillen tussen lidstaten of binnen een lidstaat en die worden aangeboden aan klanten op een specifiek grondgebied of aan een specifieke groep van klanten.

2. Het in lid 1, onder b), vastgestelde verbod is niet van toepassing op handelaren die zijn vrijgesteld van btw op grond van de bepalingen van hoofdstuk 1 van titel XII van Richtlijn 2006/112/EG.
3. De verbodsbepaling van lid 1 is niet van toepassing wanneer een specifieke bepaling is vastgesteld in het recht van de Unie of de wetgeving van de lidstaten in overeenstemming met het recht van de Unie die belet dat de handelaar de goederen verkoopt of de diensten verleent aan bepaalde klanten of aan klanten in bepaalde gebieden.

Met betrekking tot de verkoop van boeken vormt het in lid 1 vastgestelde verbod geen beletsel voor handelaren om verschillende prijzen toe te passen voor klanten in bepaalde gebieden, voor zover zij daartoe verplicht zijn overeenkomstig de wetgeving van de lidstaten in overeenstemming met het recht van de Unie.

Non-discriminatie in verband met betaling

1. **Handelaren mogen niet, binnen het scala aan door hen aanvaarde betaalmiddelen, namelijk overmakingen, automatische afschrijvingen of een op kaarten gebaseerd betaalinstrument van een specifiek betaalmerk en specifieke betaalcategorie**, om redenen die verband houden met de nationaliteit, de verblijfplaats of de plaats van vestiging van de klant, de locatie van de betaalrekening, de plaats van vestiging van de betalingsdienst-aanbieder of de plaats van afgifte van het betaalinstrument binnen de Unie, verschillende voorwaarden toepassen **voor** [...] betaling**stransacties wanneer**:

[...]

- b) de [...] **identiteit van de betaler of de geldigheid van het gebruik van het betaalinstrument controleerbaar is door** een sterke cliëntauthenticatie [...] op grond van Richtlijn (EU) 2015/2366; en
- c) de betaling**stransacties** [...] in een valuta zijn die de [...] **handelaar** aanvaardt.

- 1a. Indien zulks om objectieve redenen gerechtvaardigd is, vormt het in lid 1 vastgestelde verbod geen beletsel voor het recht van de handelaar om met de levering van de goederen of de verlening van de dienst te wachten totdat hij een bevestiging heeft ontvangen dat de betalingstransactie correct is ingeleid.**

2. Het in lid 1 vastgestelde verbod belet niet dat de handelaar de mogelijkheid heeft een vergoeding te vragen voor het gebruik van een op kaarten gebaseerd betaalinstrument waarvan de afwikkelingsvergoedingen niet onder hoofdstuk II van Verordening (EU) 2015/751 vallen, en voor betalingsdiensten waarop Verordening (EU) nr. 260/2012 niet van toepassing is, **tenzij het verbod of de beperking van het recht om vergoeding te vragen voor het gebruik van betaalinstrumenten overeenkomstig artikel 62, lid 5, van Richtlijn (EU) 2015/2366 is ingevoerd in de wetgeving van de lidstaat waaraan de activiteit van de handelaar is onderworpen.** Die vergoeding is niet hoger dan de **rechtstreekse** kosten die de handelaar zelf voor het gebruik van het betaalinstrument maakt.

Artikel 6

Overeenkomsten inzake passieve verkoop

- 1. Niet met artikel 101 VWEU en Verordening (EU) nr. 330/2010 in overeenstemming zijnde bepalingen van** overeenkomsten die handelaren **ertoe verplichten** om, met betrekking tot passieve verkoop **in de zin van Verordening (EU) nr. 330/2010**, in strijd met deze verordening te handelen, zijn [...] **nietig**.
- 2. De in de artikelen 3, 4 en 5 van deze verordening vastgestelde verbodsbepalingen zijn niet van toepassing in situaties waarin de handelaren gebonden zijn door een overeenkomst die hen verplicht hun passieve verkoop te beperken en die beperkingen in overeenstemming zijn met artikel 101 VWEU en Verordening (EU) nr. 330/2010.**

Artikel 7

Handhaving [...]

1. Elke lidstaat wijst een of meer instanties aan die verantwoordelijk zijn voor de **adequate en effectieve** handhaving van deze verordening. [...]
2. De lidstaten stellen de [...] **maatregelen** vast die bij overtreding van deze verordening worden opgelegd en nemen alle nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat deze worden toegepast. De [...] **maatregelen** waarin wordt voorzien, zijn doeltreffend, evenredig en afschrikkend.

Artikel 8

Bijstand aan consumenten

[...] Elke lidstaat [...] **wijst een instantie of instanties aan die bevoegd is (zijn)** voor het verlenen van praktische bijstand aan consumenten in geval van een geschil tussen een consument en een handelaar dat voortvloeit uit de toepassing van deze verordening. [...]

[...]

Artikel 9

Herzieningsclausule

1. Uiterlijk op [datum: [..] **vier** jaar na de inwerkingtreding van deze verordening] en vervolgens om de vijf jaar brengt de Commissie verslag uit over de evaluatie van deze verordening aan het Europees Parlement, de Raad en het Europees Economisch en Sociaal Comité. Die evaluatie gaat, indien nodig, vergezeld van een voorstel tot wijziging van deze verordening in het licht van de juridische, technische en economische ontwikkelingen.
2. De in lid 1 genoemde eerste evaluatie moet in het bijzonder worden uitgevoerd met het oog op de beoordeling of het verbod van artikel 4, lid 1, onder b), ook van toepassing moet zijn op diensten die langs elektronische weg worden verricht, waarvan het belangrijkste kenmerk is het bieden van toegang tot en gebruik van auteursrechtelijk beschermde werken of ander beschermd materiaal, **of de verkoop van auteursrechtelijk beschermde werken of beschermd materiaal in een niet-tastbare vorm**, mits de handelaar over de nodige rechten voor de betrokken gebieden beschikt.

Artikel 10

Wijzigingen van Verordening (EG) nr. 2006/2004 en Richtlijn 2009/22/EG

1. In de bijlage bij Verordening (EG) nr. 2006/2004 wordt het volgende punt [nummer] toegevoegd: "[nummer] [volledige titel van deze verordening] (PB L XX van XX.XX. Jaar, blz. X), alleen wanneer de klant een consument is in de zin van artikel 2, lid 3, van Verordening (EU) nr. XXXX/Jaar."
2. Aan bijlage I bij Richtlijn 2009/22/EG wordt het volgende punt [nummer] toegevoegd: "[nummer] [volledige titel van deze verordening] (PB L XX van XX.XX.Jaar, blz. X)."

Artikel 11

Slotbepalingen

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie.

Zij is van toepassing met ingang van [datum: [...] **achttien** maanden na de dag van de bekendmaking ervan].

[...]

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement

Voor de Raad

De voorzitter

De voorzitter
